

Chuyện vãi a hè: Ký giả ở Việt Nam kiếm tiền ra sao?

Tác Giả: T Ng / Ngái Viãt
Thứ Bảy, 17 Tháng 4 Năm 2010 16:16

HÀ NỘI 16-4 (NV) - Đói đa số ký giả ở Việt Nam đều đói ngoài mặt thì u sß kiếm ăn chính thức

bßng lßng và đßc trßng đßng nên sßng phß phß.

Trong một bài viết trên nhật ký cá nhân (blog) ngày 13 tháng 4 năm 2010, ký giả Mạnh Quân từng là ký giả nổi tiếng của tờ Thanh Niên cho hay có hàng trăm cách khác nhau để trả nên giàu có bằng nghề ngồi bút hay tờ nghề viết báo mà nhiều khi không cần đến bài báo.

Một phụ nữ ôm một số tờ báo bán rong trước tòa án thành phố ở Hà Nội. Mời đây, bài “nhật ký cá nhân” của ký giả Mạnh Quân vãi a cho lên Internet cho thấy thực trạng của làng ký giả ở Việt Nam, họ kiếm tiền ra sao, bắt nháo ra sao. (Hình: AFP/Getty Images)

Trên nguyên tắc, họ đều là những người làm công cho gußng máy tuyên truyền mặt chißu của chế độ CSVN, viết tin, viết bài để phục vụ cho những người theo “lß phßi”. Những người rßt nhiều người đã lußn lách ngay trong “lß phßi” để kiếm tiền và kiếm được nhiều tiền bằng những phương pháp khác nhau.

Chuyện về a hè: Ký giả ở Việt Nam kiếm tiền ra sao?

Tác Giả: Tá Ngá / Ngái Viát

Thứ Bảy, 17 Tháng 4 Năm 2010 16:16

Trong đó, kác mạnh mẽ, bát chính. Láng tâm, đáo đác nghề nghiệp là cái gì xa xỉ và bá đáp xuáng chân.

“Mình báo, làng báo hiện nay, chỉ nói với các nhà báo trẻ tiếp đi viết thôi, đoán chừng những người có thu nhập chính thức tầm 20-30 triệu/tháng (\$1,000 đến \$1,500 USD) có đến hơn 100 người. Các em lên. Tầm 10-20 triệu (\$500 đến \$1,000 USD) có đến vài trăm người những người khó đến 1,000 người. Còn trong khoảng 5-10 triệu (\$250 đến \$500 USD) chỉ có hàng ngàn và đến 5 triệu cũng hàng ngàn người nữa. Cái số từ 5-10 hay từ 2-3 triệu đến 5 triệu chỉ có một số người trong số hơn 10,000 cái tờ nhà báo được cấp phát và số cháa có thể.”

Đó là những lời của Mạnh Quân nói với các sinh viên của “Trường Cao Đáng Phát Thanh Truyền Hình” của học trường truyền hình Việt Nam, trong một buổi thuyết trình “nói chuyện gì cũng được” ít ngày trước đây.

Ông cho các sinh viên hay “Cũng có một số những người mà tài sản, tiền bạc, chi phí... hiện có vài chục triệu, đi xe sang, nhà biệt thự, chung cư cao cấp, có tiền cho con học nước ngoài... những người ít. Tôi chỉ biết có đến 2-3 người như vậy. Những người đồng anh em báo chí còn nghèo khó. Có những tờ báo ở Hà Nội còn nợ lương anh em cả nửa năm.”

Theo ông kể, nhiều báo còn bắt phóng viên đi chợ quyên góp “không được hỏi họ đi đâu trong một tháng hay một quý thì nghề viết”.

Nói chung, ông kể ra 5 cách kiếm tiền của ký giả tại Việt Nam.

Cách thức nhất, kiếm tiền bằng viết báo

Rất hiếm ký giả sống được bằng lương tháng hay nhuận bút của bài viết vì rất ít người “viết bài nào ra bài ấy”. Bởi vậy, một số ký giả kiếm tiền bằng cách “cày” một ngày “có khi viết từ 3-5 bài”, hoặc làm cùng một lúc cho hai ba tờ báo khác nhau. Một đá tài viết thì “chá” ra làm nhiều người, nhiều bài họ có nhiều tiền hơn. “Có báo thì cũng vẫn đi đó làm phỏng vấn, có báo thì chuyển thành bài phỏng vấn...”

Chuyên vấn a hè: Ký giả và Vị trí Nam kỹ thuật ra sao?

Tác Giả: Tá Ngá / Ngá i Viát

Thứ Bảy, 17 Tháng 4 Năm 2010 16:16

Cách thứ hai, kỹ thuật nhân quan hệ

Tá cái thứ làm báo táo đác sá quan hệ và tin cậy của nháng kỹ thuật, nhát là trong các lãnh vực nhá cháng khoán, đát cát, nhà cửa, thì ký giả chen vào đáu tá. “Có ông (ký giả) còn ôm hàng chác tá đáng tán cá phiáu, có thá vào hái đáng quán trá cửa công ty... Có ngá i quan hệ tát với các công ty xây dựng, táp đoàn xây dựng (nên) đác mua chung cá, nhà giá gác rẻ i có tán cá mua đi bán lại... thì có trong tay vài chác tá đáng là đá hiáu.”

Cách thứ ba là làm giao tiếp dân sự (PR)

“Mát cách kỹ thuật rất phổ biến trong giới báo chí hiện nay là làm PR”. Mánh Quân nói. “Có nháng tay vấn và vị trí báo vấn đáng ra làm PR cho vài công ty, táng công ty, táp đoàn, đái loái làm đáu mái phát đi các thông tin, tá chác các nhóm phóng viên đáa tin, bài cho doanh nghiệp đó”. Chá cái khoản này cũng kỹ thuật 10 triệu đán 20 triệu đá/tháng, ông nói. Tá đó, có ngá i bá hán vị trí báo, đáng ra táp công ty PR kinh doanh giao tiếp thông tin đá kỹ thuật sáng.

“Có quan hệ sâu rộng với các táp đoàn hay ngân hàng, táng công ty giàu mạnh nào đó, mát năm há ký cho mát háp đáng làm PR, đá trăm tá hay vài chác tá là đá nuôi nhau sinh sang”. Ông vị trí.

Cách thứ tư: Nhân viên vị trí theo chỉ định dách

Có khi là mát nhóm ký giả đác các táp đoàn hay hiệp hội thuê vị trí vấn mát vấn đá. “Thí dụ táp đoàn dệt may cháng hán, há muán thuê mát nhóm phóng viên đi vị trí vấn tình trạng nháp láu hàng dệt may cháng hán, há trá 5-10 triệu đá/ngá i, bao hát các chi phí”. Ông Quân nói. “...Mát hiệp hội vấn tái trá vài chác triệu đá cho mát nhóm phóng viên đi vị trí vấn nán mãi lá mát táuyán đáng...”

Cách thứ 5: vị trí theo kỹ thuật ‘đâm thuê chém mán’ báng ngòi bút

Chuyện về a hề: Ký giả ở Việt Nam kiếm tiền ra sao?

Tác Giả: Tá Ngá / Ngái Viát

Thứ Bảy, 17 Tháng 4 Năm 2010 16:16

“Có những cá nhân, doanh nghiệp thuê một người hay một nhóm phóng viên, qua một đầu tư nào đó để viết bài để doanh nghiệp khác, hay chính một cơ quan, một cá nhân là cán bộ quản lý nào đó... do có chính sách, việc làm bất hợp lý. Có những nhóm tờ chức “đánh hội đồng” (tức là các báo cùng viết bài một lúc) hay “xa luân chiêng” (tức là báo viết một cho đến khi đi tiếp những người... sẽ thì thôi...)” Ông Nguyễn nói với sinh viên.

Theo ông, còn rất nhiều người giúp ký giả kiếm tiền, thậm chí xin quyền cáo đến “chợ sô cà” phong bì ở các hội nghề hay “địa doanh nghiệp để kiếm tiền”.

Vì biết cách ký giả kiếm tiền, Ông Nguyễn nói một số ông số báo đã tìm cách cướp lợi nhuận của họ. Nhưng làm số báo cũng có nhiều tiền nên có trường hợp tranh chấp trong tờ báo “anh em với nhau đến khi tranh đấu thì cái chức ký tòa soạn không thôi mà cũng chia nhau tiền bôn”.

Đến kết luận, ông nói với đám sinh viên về cái nghề báo ở Việt Nam: “Nghề báo, cho dù có nhiều cách kiếm tiền nhưng nghề thì sẽ đến giàu đến c, có hàng chục đến hàng trăm tờ thì khó làm”.

Lúc nào cũng nghĩ đến tiền thì không thể viết báo hay được. Chỉ có làm doanh nghiệp, buôn bán mới có được một chút thu nhập. Cho nên, tóm lại, muốn giàu có mà gì được phép mua, thì cách tốt, đáng có mà theo nghề báo”.